

Szerkesztőség
 Arad, Acsev-palota.
 Kiadóhivatal:
 Bulv. Regele Ferdinand 22.
 (József főherceg-ut.)
 (Aradi Nyomda Vállalat.)
 Sürgőnycim: Közlöny, Arad.
 Telefonszám:
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 151.
 Egyes szám ára 2 lel, vasárnap
 3 lel. Bucurestiben 50 banival
 több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDEKEN:
 Egész évre 480 Lel.
 Fél évre 240 Lel.
 Negyed évre 120 Lel.
 Havonta 40 Lel.
 Hirdetések díjszabás szerint
 Megjelenik naponta reggel.

Feladó szerkesztő
 Károly József.

Az aranyparitás

ma már valahogy a neveltséges frázis jellegével hat a közgazdasági életben és a sajtóban mindinkább találkozunk ezzel a szóval, minden drágulási folyamat ennek a jegyében történik, az alkalmazott erre való hivatkozással kéri fizetésének emelését, a nyersanyagok hirtelen indokolatlan drágulásánál csak az aranyparitásra történik hivatkozás és a mindennapi élet minden apró megnyilvánulásánál úgy szólóan akarva-nemakarva bele kell botlanunk az aranyparitáshoz frázisba.

Minden különösebb számtani művelet nélkül könnyen ki lehet számítani, hogy több dologban fölötte állnánk már az aranyparitásnak. Eklatáns példa erre az aradi borbélymesterek nagyarányú hatvan-hetven százalékos emelése. Ma már ez a mindennapi kultúr-szükséglet a luxusig avanszált és a békebeli 16—20 filléres borotválkozás aranyparitásra átszámítva 25 fillérbe kerül. De ugyanilyen a helyzet a ruházati termékekkel is. A békeállapotokhoz való visszatérést ma már mindenki komolyan akarja és mivel nincsen náboru, el is kell hinnünk, hogy béke van, tehát életünket is úgy rendezzük be, amint azt tettük tíz esztendővel ezelőtt, amikor az aranyparitás csak komoly és absztrakt közgazdászok szakterminus-technikusa volt. Ma már teljesen mindegy az embereknek, kell fizetniük, a lei, magyar és osztrák korona ugyszólván vásárló érték, mint a frank, dollár vagy font, ma mindenki ceruzával a kezében az aranyparitást veszi alapul és ehhez szabja az eladni vagy venni szándékolt áru árát.

A pénzkeresési lehetőségek azonban nem alapszanak az aranyparitás elvén. A békebeli száz korona havi fizetést élvező tisztviselőnek ma havi négyezer leit kellene keresnie, akkor elérné fizetése a régi békenívót. De milyen tisztviselő kap ma havi négyezret? És ha meg is kapja ezt az összeget, képes-e ebből annyit vásárolni, mint békeben száz koronáért? A felelet erre igen egyszerű nem. Ma már az élelmiszereket és a lakást leszámítva, minden eikk jóval felette áll az aranyparitásnak és ha drágaságról beszélünk, akkor az kell, hogy eszünkbe jusson, hogy amíg áru már jóval túlhaladta az aranyparitást, addig a fizetés jóval alatta maradt ennek. A nagy gazdasági konszolidáció valószínűleg csak úgy jöhet létre, ha megmaradunk a középaránynál az aranyparitáson fölül lebegő árak szálljanak le az átszámított béke-

árakig és a fizetés is emelkedjék fel az árak mai nivójáig. Komoly

gazdasági konszolidáció csak így lehetséges.

München Berlin ellen.

(Rupprecht herceget királyként ünneplik. — Fosztogatások Freiburgban. — Poincaré még mindig bizalmatlan.)

Párisból táviratozzák: Poincaré miniszterelnök tegnap egy hadienlék teleplezésénél beszédet mondott, amelyben hangoztatta, hogy a német kormány bizonyos lármával jelentette be a világnak, hogy a Ruhr vidéken véget vet a passzív ellenállásnak. De ezt csak azért tette, mert tudta, hogy tovább úgy sem képes megszervezni pénzügyi leg az ellenállást. A kényszerű fegyverszünet visszavetése módjára való bejelentése semmit sem jelent a francia kormány előtt és most már a végrehajtástól függ minden. Ő Németországot cselekedetei szerrint ítéli meg. Németország lemondott arról, hogy föltételeket szabjon. Ez helyes, azonban most már meg kell mutatnia Németországnak, hogy hajlandó a megszállott területen lefoglalt zálogok kiaknázását megkönnyíteni. Ha kívánja, a francia kormány hajlandó visszavonni azokat a rendszabályokat, a melyeket részint biztonságul, részben a jóvátételi fizetések érdekében elkerülhetetlennek tartott, de ha a német kormánynak hátsó gondolatai vannak a francia kormány tiszta szándékaival szemben csak azért, hogy a passzív ellenállás megszüntetésének bejelentésével cserébe előnyöket szerezzen, akkor egy lépés sem történt a feszültség enyhítésére.

— A pillanat még nem jött el tehát, amikor feladatunkat befejezhetnénk tekinthetjük. — mondotta Poincaré. — A holnap munkája sokkal nehezebb, mint amit eddig elvégeztünk.

Freiburgból táviratozzák: A munkanélküliek tegnap megtámadták és kifosztották az élelmiszerüzletet. Összeütközésre került a sor a tüntetők és a rendőrség között. A rendet a reichwehr csapatok állították helyre.

Berlinből táviratozzák: A kormány január 13-án kelt rendeletét, amellyel a jóvátételi számlára eszközölt szállításokat beszüntette, visszavonta. A Ruhr vidékről érkezett jelentések szerint felelőt-

len izgatók megkísérlik ellenállást szítani a kormánynak a passzív ellenállás beszűntetése nemdelele ellen, a lakosság azonban dolgozni akar és hi marad a kormányhoz.

Berlinből táviratozzák: Politikai körök a bajor kormány megnyugtató kijelentése dacára attól tartanak, hogy a konfliktus Münchenben elkerülhetetlen lesz. A kormánypartí sajtó leszögezi azt a tényt, hogy Kahr kinevezése és viselkedése nem egyéb, mint Berlin provokálása. Gessler hadügyminiszter betiltotta a nacionalisták lapjának a Münchener Beobachternek megjelenését nacionalista agitációtól miatt. Kahr azonban hatályon kívül helyezte ezt a rendelkezést és megengedte a lap újbóli megjelenését. Ugyancsak engedélyezte Kahr a bajor monarchisták katonai ünnepélyét, amely tegnap zajlott le. Ezen az ünnepélyen megjelent Rupprecht bajor herceg, akit mint Bajorország királyát ünnepeltek a monarchisták. A bajor diktátor magatartása nagy elégedetlenséget keltett a kormánykörökben. A demokrata és a szocialista miniszterek követelik, hogy Kahr diktatúrájának vessenek véget mielőbb, ellenkező esetben kilépnek a kormányból.

Münchenből táviratozzák: Kahr diktátor házkutatást tartatott a kommunista lapoknál, amely alkalommal igen nagy munició készleteket és sok gépfegyvert koboztak el.

Münchenből táviratozzák: A bajor demokratapárt elnöksége ma kiáltványt intézett Bajorország népehez, amelyben azt hangoztatja, hogy Bajorországnak a német birodalomtól való elszakítását semmiféle ürüggyel sem lehet jogosultnak mondani. Ha a bajor kormányban és az állami főbiztosban nincs meg az erő, hogy szükség esetén erőszakkal is megghiusítsanak minden elszakadási törekvést, akkor Bajorország elszigetelten marad, mert Württemberg, Baden és Hes-

sen nem lépnek arra az utra, a melyet Franciaország szívesen látna.

Kereskedők

kongresszusa.

(A temesvári naggyűlés lefolyása)
 (Saját tudósítónktól.) Vasárnap délelőtt tartotta az Arad-Bánsági Kereskedő Egyesületek Szövetsége naggyűlését Temesváron a temesvári kereskedők egyesületének helyiségében. A kongresszusnak kiemelkedő mozzanata volt az, hogy a kongresszus Kun Richárdnak, a szövetség elnökének javaslatára ki mondotta egy országos közgazdasági párt megalakítását. A temesvári kereskedők nagy számban jelentek meg a kongresszuson, Aradról Faragó Rezső, az Aradi Általános takarékpénztár vezérigazgatója, a szövetség társelnöke Szöllösy Zsigmond dr. a szövetség főtitkára és 14 aradi kereskedő jelent meg. Az aradi iparosok szindikátusi szövetségének részéről Moskovits Izidor elnök és Vajda Iván dr. titkár vett részt. Lugosról Grünbaum Samu elnök és Radó Lipót főtitkár élén 30 kereskedő, Nagyszentmiklósról Fischer Leó elnök és hat kereskedő, Kun Richárd tartalmas elnöki megnyitója után Fried János dr. a nagyváradai kereskedelmi csarnok főtitkára az Árdragitási törvény ellen emelt szót és a kereskedelem szabadabb tételét követeli. Faragó Rezső, a szövetség társelnöke beszédében kifejti, hogy a politika nem egyéb, mint megszerezni a szavazatok többségét. Aki ezt megszerzi, ura a politikának. Meg kell győzni a kisbirtokosokat a kereskedők álláspontjának jogosságáról. Az aradi kereskedők nevében elfogadja Kun Richárd határozati javaslatát. Moskovits Izidor az aradi iparosszövetség elnöke a helyi potentátok tulkapásairól beszél, akik a kormánynak esetleg intenciójával szemben ellentéteket szítanak. Kéri, hogy a kongresszus küldöttséggel járuljon a király elé panaszainak feltárása céljából. A javaslatot elfogadták és kiadták a szövetség elnökségének. Grossmann Sándor borkereskedő a spekulatortörvény ellen plakáttárcot akar indítani.

A két bánsági község kicserélésének ügye.

Módos vagy Zombolya?

Jelentettük már, hogy a határmegállapító bizottság döntése, valamint a román és jugoszláv kormányok megegyezése értelmében Módos községet Jugoszláviának adják és helyette Romániához kerül Zombolya és községe. Erre vonatkozólag Belgrádból a következőket jelentik:

A német párt vezetői több ízben intervenáltak a külügyminiszteriumban azokkal a híresztelésekkel kapcsolatban, hogy a román-jugoszláv határmegállapító bizottság néhány délbánsági szerb község ellenében Romániának engedné át Zombolyát és környékét. Minthogy a személyes intervenciók alkalmával a német képviselők nem kaptak egyszer sem határozott választ kérdéseikre, most Neuner Vilmos képviselő írásbeli kérdést intézett Nincsics külügyminiszterhez, amelyre szóbeli választ kér a parlamentben.

Az interpellációban kifejti Neuner, hogy a Zombolya és környékének átengedéséről megjelent sajtóhíreket eddig hivatalosan egyáltalában nem cáfolták meg és így az érdekelt lakosság nyugtalansága állandóan nő. Ez a bizonytalanság nagyon káros az eddig virágzó város gazdasági életére. Sürgős választ kér arra, tudomással bír-

a kormány a határmegállapító bizottság állítólagos határozatáról? Ha nem igaz a hír, miért nem cáfolja meg a kormány? Ha pedig valóban így döntött a határmegállapító bizottság, jóvá fogja-e hagyni a kormány ezt a területátengedést?

Különösen az érdekelt bánsági lakosság körében nagy érdeklődéssel várják a külügyminiszter válas-

Utódállamok polgárainak pöre.

(A magyar bíróságok illetékessége. — Rendeletileg szabályozzák a kérdést.)

(A Közlöny budapesti tudósítójától.) Mindjárt a trianoni békeszerződés becikkelyezése után Bécsben tartották meg a volt monarchia utódállamai azokat a sorozatos konferenciákat, amelyek az egymásközi politikai és jogi viszonyt kellett volna rendezni. A bécsi értekezletek semmi eredményt nem hoztak, viszont az aláírt és ratifikált békeszerződés a kérdések gyors rendezésére kötelezte az érdekelt államfeleket, megszületett tehát a portorosei összeívetel, vele az összes rendezendő kérdések körüli provizórikus egyezmény is, amit azonban csak egyes részben fogadtak el a különböző kormányok úgy, hogy végeredményben szétestek a békeszerződés sürgető rendelkezései és a legtöbb nagypontosságú kérdés még ma is a levegőben lóg.

Ilyen egészen zilált kérdés az utódállamok egymásközi jogügyi helyzete, ami egyik általános oka-

szát. A Zombolya-vidéki németesség bizonytalanságát fokozza, hogy a kormányhoz közelálló szerb sajtóban az utóbbi időben gyakran jelennek meg olyan cikkek, hogy a német többségű Zombolya és környékére nincs szüksége Jugoszláviának, főleg akkor, ha majdnem tiszta szerb lakosságú falvakat lehetne érte cserébe kapni.

annak, hogy a személyi és vagyoni biztonság a volt monarchia területén államközi vonatkozásokban labilis. Legutóbb Rómában tartottak többhetes értekezletet az utódállamok kiküldött delegáltjai, jött is létre olyan megállapodás köztük, amely kollektív formában rendezhette volna az érdekelt államok jogügyi viszonyát. Az egyezményt politikai motívumok közbejárása következtében nem ratifikálták és a nagy kérdés így továbbra is megoldatlan. Ennek az állapotnak visszasszága egyre türethetlenebbek különösen Magyarországon, ahol a legtöbb ilyen csonka peraktái vannak felhalmozva az igazságügyi minisztérium külön kezelt irattárában. Az a kár, amely ebből a helyzetből keletkezik, minden elmúlt nappal nő.

Ezért határozta el a magyar kormány, hogy kénytelenségből rendeleti úton fogja rendezni a magyar bíróságok illetékességét

az utódállamok polgárainak peres ügyeiben. A rendelet nagyrészen kész is van már és október elején életbelép. A rendelet elsősorban a magyarországi felsőbíróságok illetékességébe utalja mindazokat a pereket, amelyekben első bírói ítéletet hoztak, ha az utódállamokban az eddigi jogszabályok értelmében működő felsőbíróságok illetékessége áll fenn. Az ilyen pereket aztán letárgyalják tekintet nélkül arra, vajon a peres felek magyar állampolgárok-e most, vagy sem, csak azért, hogy a rengeteg függő ügyet jogerősen el lehessen dönteni. Ezenkívül a rendelet íentartja magyar illetőségű polgárok házasságbontó ügyében a magyar bíróság illetékességét.

A rendelet egyébként külön-külön felajánlja az utódállamok bíróságainak a kölcsönös aktacserét, amire azonban a kormányok garanciáját kéri a magyar igazságügyi miniszter. Olyan fontos és kikerülhetetlen ez a rendezés, hogy — a prakszisban meg is van már, különösen a cseh-szlovák és magyar bíróságok közt. A rendezést a magyar kormány teljes egészében bemutatja majd az életheléptetés napján az utódállamok kormányainak és jegyzékben fogja kérni az egyenkénti hozzájárulást.

— **Új ipari szaklap.** A kereskedelmi és Iparkamara az érdekelt ipari körök tudomására hozza, hogy Prágában a cseh-szlovák ipar minden kérdését felölelő új szaklap jelenik meg francia nyelven „Guide de l'industrie Tchecoslovaque” címen.

Az őseember kutatása.

(A tudományos ásatások eredménye a pécska—szemlaki, nagy-sáncon és a perjámosi Sánchalmon.)

Írta: dr. Schweitzer József.

Ma már minden kétséget kizáró tudományos bizottsággal tudjuk, hogy Európát a mammut- és jégkorszak idején emberek lakták. Ezek az emberek — akikről úgy csontmaradványok, mint pedig a maguk készítette eszközök tanuskodnak — ismerték a tüzet s mesterségesen csinált különböző csontkő- és fémszerszámokat használtak. Azonban sokáig, a XIX. század elejéig tartott, amíg ezen eszközökben az ember keze munkáját felismerték és megbarátkoztak azaz a gondolat, hogy az írásban ránk maradt történeti okmányokon kívül még történelmi előtti bizonyítékok is vannak, amelyek az emberiség kulturájának fejlődését tárják elénk. Így keletkezett a prehisztória, vagyis a történelem előtti történet, amelynek kronológiai beosztásában a legrégebb idők a bronz- és vaskor szerepel.

Romániában a történelem előtti emberre már több helyen ráakadtak, így a pécska—szemlaki határban fekvő Nagy-Sáncon és a perjámosi Sánchalmon. A Nagy-

Sáncon néhai Dömötör László aradi tanár és Haller Imre pécska tanító ástak, de rendszeres ásatásokat csak dr. Roska Márton egyetemi tanár végzett. Az aradi Kölcsey-Egyesület megbízásából alkalmam nyílt a Nagy-Sáncon végzett munkálatokban részt venni s néhányszor Perjámoson is Roska tanárt ásatásai alatt felkeresnem úgy, hogy részletesebb ismeretekre tehettem szert mindkét telep leleteiről, települési idejéről és egymáshoz való vonatkozásairól.

A Nagy-Sánc a pécska—szemlaki utól balra, a Maros régi medrére közvetlen közelében a környék legmagasabb pontja, ahonnan jó kilátás nyílik az egész vidékre. Ez valamint az a körülmény, hogy a domb a víz mellett feküdt, kiválóan alkalmasnak kínálkozott az őseember letelepedésére. Az ásatás megkezdése előtt készített kutató árok igazolta is a hozzá fűzött reményeket. Az egymás mögött kiemelt 7 méter hosszú, 3 méter széles és a keleti oldalon közel 3 méter mély szelvényleletekben meglehetősen gazdag kultur-rétegei egymástól külön tartva és szigorúan átkutatva kő- és csontszerszámokat, törött és többé-kevésbé ép anyagedényeket és rézeszközöket tartalmazott és állati csontmaradványokon és bőséges

kagyló héjakon kívül. A csontszerszámok között a leggyakoribb a tü, ár, tör csiszolással s átfúrással készítve, míg a főszerszámokat előbb pattintották s azután csiszolták. Ezek között különösen az obsidian, tüzkő, valamint a simító kövek játszó a főszerepet. A két ládát megtöltő leletek az aradi Kulturpalota muzeumába kerültek s rendezés és osztályozás után a régiségtárban kapnak helyet.

Ami a telepnek érdekességet kölcsönöz ez az, hogy a kulturrétegek közé egy 40—50 cm. vastag iszapolt anyag réteg ékelődik. Ebben semmiféle eszközt sem lehet találni, mert amikor ez képződött, a telepen nem volt élet. — Ugyanis a Maros ekkor kiöntött, a telepet ellepte és beiszapolta s a víz visszahúzódásakor visszahagyta az említett vastagságú iszapos anyagot. A visszahúzódó vízzel új élet indult meg a telepen és tartott egészen a korai bronzkorig.

A Nagy-Sánc hasonmása a Maros balpartján Perjámos község keleti szélétől mintegy fél kilo méterre fekvő Sánchalmon az Aran-ka jobb partján, ahol már szeptember 8-ika óta ásat. Roska professzor a temesvári múzeum megbízásából. Ezen az őskori telepen később indult meg az élet, mint a pécska—szemlakin. A Maros tulsó

partján, a Nagy-Sánconál említett iszapolt agyagos réteg itt is megvan, de kultur-rétegek itt csak az iszapolt agyagos réteg felett vannak. Amíg a Nagy-Sánc az újabb kőkorszak végén népesedik meg s élet folyik rajta a korai bronzkorig, addig a Sánc-halmon az élet csak a rézkorra szorítkozik.

A leletek nagyjában megegyeznek azokkal, amelyek a Nagy-Sánc rétegeiből kerültek felszínre, de a kidolgozásukban általánosságban magasabbfokú technikát árulnak el. Azonkívül itt az u. n. putrik, az őseember primitív, a földbe vájt tölcser alakú lakásai is előkerülnek, míg a Nagy-Sáncon eddig csak karó- és cölöp helyekre bukkantak. Ezek a putri lakások a 2.5 méter átmérővel és 1.30—1.50 méter magassággal, a középen a tűzzel az őseembernek védelmet nyújtottak az idő viszontagságai ellen.

Már az eddigi ásatások is eltérést és megegyezést mutatnak a pécska—szemlaki Nagy-Sánc és a perjámosi sánchalmon között. Azt, hogy van-e valami összefüggés a kettő között és milyen mértékben, a további ásatások vannak hivatva eldönteni és e tekintetben igen előnyös, hogy mindkét helyen az ásatásokat Roska tanár végzi.

Botrány egy aradi étteremben

(Volt rendőrtiszt és bankember verekedése.)

(Saját tudósítónktól.) Tegnap éjszaka egy előkelő aradi étterem zenekarának bécsi romantikával átítatott melódiáit két éles csattanás disszonanciája zavarta meg. A mulatságrontó hangok egyik félreeső helyiség bejárata felől hallatszóttak és a bejárat előtt egy M. B. nevű ismert bankember fetrengett a padlón, felette térdelt a támadó J. J. volt aradi rendőrtiszt. J. J. hangos szidalmakkal illette legyőzött ellenfelét és szidalmaiba belekevert egy aradi állami hivatalvezetőt is, akit felhevített és kissé boros állapotban súlyosan megrágalmazott. J. J. ellen most nyilvános botrány okozásáért és hatósági személy rágalmazásáért folyik az eljárás.

Sport.

Temesvár főlényes győzelme Bucurest felett.

7:0 (2:0.) *Bíró: Nagy Lajos Cluj.*

A Kinizsi-Unirea pálya tömve volt publikummal s a közönség idegesen várta a bucaresti csapat megjelenését. Bucarest határozott csa-

nus) — Vasilht (V), Ferrera (Olimpia), Teclu (V) — Siracu (V), Pfann (O), Niculescu (V), Georgescu (V), Manolacha (V.)

Egyéb mérkőzések: Tricolor—Kinizsi II. 1:0 (0:0.) Kinizsi ifj.—Rapid ifj. 4:2 (2:0.) Orsova. Orsoval SC—Ercule (Csebes) 4:1 (2:0) *Resicza: III. kör Sportiva Resita 3:1 (2:0.)*

Bucuresti sport.

Tricolor—Beogradsky 2:1 (1:1) Rég nem látott közönség előtt játszotta le a fenti két csapat a jugoszláv kupacik a matchet. Tricolor gyönyörű formában biztosan győz s így végleg megnyerte a kupát.

Aradi sport.

Arad—Brasov 3:0 (2:0). (Carol kupamérkőzés). Amint előrelátható is volt, az aradi kerület legjobbjait főlényesen győzték Brasov csak a mezőnyben játszott szépen, kapu előtt teljesen tehetetlennek bizonyult, csak a második félidőben vezettek néhány támadást, lövéseik azonban veszélytelenek voltak. A csapat legjobb része a fedezetsor, különösen Geller játéka tűnt ki. A hátvédek megbízhatók. Várhegyi kapus nagyszerűen védett, főleg rávetései bravurosak, de a kapott goloikat nem védhet-

volt. Arad: Kiss—Gencsy, Rémay I—Chvojka, Pálinkás, Fuhrmann—Rémay III., Vasvári. Rémay II. Szabó, Auer. Brasov: Várhegyi, Binder II., From—Geller, Solymosi, Tritsch II—Ágoston, Nagy, Egyed, Kürschner, Binder I.

VATE kombinált—II. oszt. válogatott 1:0 (1:0.) Szép játék után a nagyobb technikával rendelkező csapat Feldmann góliával győzött. Schwarz góliával győzött. Bíró Burdán.

Gloria CFR törpe—Viktória törpe 1:0 (1:0.) Bíró Lengyel.

Kisajátították Alváca fürdőt.

(Monyháza után Alváca. — Az agrárbizottság határozatát megfelelőbbé a tulajdonos.)

(Saját tudósítónktól.) Nemrégiben megemlékeztünk arról, hogy Bacila lippai erdőfelügyelő megjelent Borossebesen a Nasici pitani üzemvezetőségénél és az agrártörvény értelmében a részvénytársaság tulajdonából átvette az állam részére az egész volt gróf Wenckheim-féle uradalmat az összes erdőségekkel, üzemekkel és Moneasa (Monyháza) fürdővel együtt. A Nasici ezért ottani üzeminek beszüntetésére és tisztviselőinek elbocsátására volt kényszerítve. Amint értesülünk ez az ügy olyan elintézés alatt áll, hogy a fürdőtelepet visszaadják a Wenckheim családnak.

Szombaton délelőtt a körösbányai járásbírószág vezetőjének el-

menyházai ügyszó hasonlóan egy határozott, hogy Vata de Jos (Alváca) fürdőt összes berendezésével, felszerelésével és husz hold parkkal együtt kisajátítja és megterítés fejében kétszáz ezer leit szavazott meg a tulajdonos részére. A fürdőtelep tulajdonosa Berkovics Izidor az agrárbizottsági döntés ellen felebbezéssel él. Szakértőkkel felbecsültette a fürdőtelep értékét és a szakértők 12 millió leire becsülték az agrárbizottság által 200 ezer leire értékelt fürdőtelepet. A fürdőtulajdonos felebbezésében hivatkozik az agrártörvényre, amely szerint a parkok és a fürdők mentesek a kisajátítás alól és ezért az agrárbizottság döntését mint indokolatlant bírálja.

gezie. Ebben az ügyben azonban sikerült megállapítani a vizsgáló bizottságnak a gyilkosság tényét. A gyilkos ugyanis azzal védekezett, hogy vaktölténnyel csak megijeszteni akarta vejét. Találták is nála néhány vaktöltényt, de megállapították azt, hogy a gyilkos közvetlen közelből löött földön fekvő rokonára, úgy hogy a lövés is okozhatott halálos sérülést.

Az illetékes hatóságokat ezek a mizériák állandóan foglalkoztatják és keresik a módot ahhoz, hogy a hasonló eseteket a jövőben elkerüljék.

Segély és propaganda.

(Miért mennek az oroszok Japánba?)

Berlinből jelentik: Vladivosztokból érkezett hivatalos jelentés szerint a jökehamai japán kikötőparancsnokság a kikötő azonnali othagyására szólította föl a „Lenin” gőzöst, amely élelmiszert vitt a földrongés által sújtott lakosság számára. Megállapították ugyanis, hogy a hajó az élelmiszereken kívül nagymennyiségű kommunista röpiratot is vitt magával szétszórás végett. Egy másik orosz segély hajó legénységének a japán hatóságok megtiltották a partraszállást.

A japán kormány jegyzéket intézett a szovjetkormányhoz, melyben közli, hogy szívesen fogadja

A temesvári asszonygyilkos elfogatása

(Aradi munkás volt a tettes.)

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny részletesen beszámolt vasárnapi számában arról a Temesváron történt bestiális gyilkosságról, amelynek Pósa Ágnes kisodai negyven éves asszony az áldozata. Pósa Ágnest szombaton reggel átmetasztott nyakkal találták meg a Scudier parkban. Az egész napon át folytatott nyomozás csak a késő esti órákban vezetett eredményre, amikor sikerült a vasuti állomáson Drecin Miklós volt aradi munkás személyében a gyilkost letartóztatni. Drecin a bestiális tett elkövetése után unokanővérének a Béga-jobsor 3. szám alatt levő lakására ment, ahol eltávolította magáról a gyilkosság külső, véres nyomait. Ezután egy volt rendőr ismerősehez ment és ez lett a veszte, mert Mócz volt rendőr nem fogadta el Drecin csomagját és az állomásra követte, ahol azután Angheiescu komisszár tartóztatta le Mócz fi-

Irodalom, művészet

Marinka, a táncosnő.

(Operett bemutató az aradi városi színházban.)

A szezon harmadik operettújdon-sága sokkal nagyobb érdeklődést váltott ki a közönségtől az előző két operettújdon-ságnál. Gil-

gyelmeztetésére. Érdekes, hogy Drecin órákhosszat őgyelgett még szombaton délelőtt a parkban a meggyilkolt asszony holtteste körül összegyülekezett nézők között. Drecin azzal védekezett, hogy részeg volt és öntudatlan állapotban gyilkolta meg azt az asszonyt, akivel vadházasságban élt együtt és aki azt akarta tőle, hogy a leányát vegye el feleségül. A gyilkos és áldozata pénteken este Aradon jártak, ahol a férfi szüleitől pénzt kértek és Aradról való visszautazásuk után éjjel történt a gyilkosság. A gyilkos édesapja az aradi Neuman szeszgyárban dolgozik és őt is, valamint férfi anyját és nővérét nagyon lesújtotta a gyilkosság híre. Ma délelőtt a gyilkos anyja és nővére átutaztak Temesvárra és a rendőrségen látták viszont szerencsétlen hozzátartozójukat, aki teljesen meg van törve és egész nap sir a rendőrségi fogdában.

ta meg. Külön kell megemlékezni Derecskeyről, aki epizód szerepekben igazán elsőrangú. Egy rendőrségi irnokot játszott és jól sikerült maszkján kacagott a közönség. A zenekart Csányi hozzáértéssel és tudással dirigálta, a felfrissített kar is jól dolgozott. A rendezés

* Alraune a színpadon. Hans Heins Evers regénye, az Alraune, legközelebb a színpadon is megkezdte a pályafutását. A regényből készült dráma próbái a jövő héten kezdődnek a bécsi Kammer-spiele-ben. Frank Braunt (akinek alakjában a szerző önmagát írta meg) Rosenberg játssza, míg Alraune szerepére még nem találtak megfelelő színésznőt. A szerepet eredetileg Orska asszonyra osztották, aki azonban Párisba utazott és egyelőre nem is szándékozik Bécsbe visszatérni.

— Haladás előadás. Bérczy Lajos tanár tartalmas megnyitó beszéde vezette be a Haladás szombati műsorát, amelynek első száma Balázs Kató kifogástalan szép szavalata volt. Majd Dr. Schweitzer József tanár lépett a közönség elé és a növények világából vett természettudományi előadásával mindvégig láthatóan lekötötte a hallgatóság figyelmét. Anyos Blanka mindenkor rutinos, komoly szavalata fejezte be a műsor első részét. Szünet után Agoston Zsigmond szórakoztatta a közönséget szellemes megjegyzéseivel és tanulságos anekdotáival. Kolossy Sándor operát énekelt sok készséggel, Gellért Pál szabatos kísérete mellett. — Két kedves törpe Kristófy Ilus és Nyiri Gizi lejtett érdekes mesetáncot, Faragó Manó szép zongorakiséréttel. Egy tanulságos mozikép fejezte be a szép előadást.

* Az aradi színház hírei. Marinka a táncosnő, Gilbertnek ez a bájos muzsikájú operettje a legteljesebb diadal jegyében kezdte meg pályafutását az aradi színpadon. Már régen nem nyilvánult meg a közönség tetszése olyan feltűnően, mint éppen ezzel az operettel szemben, ami arra indította a direktort, hogy Marinka a táncosnőt kedden délután is mosarra tűzze. A táncosnő táncát Jókai örökös át dolgozott drámaíróként ismételt a színjátszó regény színpadon tartotta előadását. A műsor:

- A.)
- B.)
- C.)

Lemondott egy bíró az árdrágítási törvény miatt.

(Egy nagyváradi törvényszéki bíró lemondásának érdekes háttere.)

A spekulatív törvény rendelkezése folytán az árdrágítási ügyek a városi járásbírók hatáskörébe lettek utalva és a nagyváradi járásbírósnál az árdrágítási ügyek ellátására Fábry Albert törvényszéki bírót delegálta a törvényszéki elnök. Fábry Albert bíró a napokban azonban beadta lemondását a bírói állásról és ez a kérelem most van elintézés alatt.

Fábry Albert bíró lemondásának azonban érdekes története van, amely a lemondást a szimpla hasonló esetek közül kiemeli. Nevezetesen a lemondott bíró meggyőződése szerint, ha törvénystríkt szakmai alapján jár el, rendkívül súlyos módon kellene büntetni a kisszerű ügyekben és cselekményekben vádolt egyéneket s a hozott ítéletek önkéntelenül ellene zúdítanak sok esetben az elítéltek felháborodását és elkéseregését. Másrészt pedig, ha a bírói belátás és az egyes esetekben szükségessé vált bírói kognitív méltányossági szempontjait érvényesítendő, úgy akkor pedig a törvény szakaszok értelmezésénél kifejtett egyéni magyarázat és ennek követ

Ez a helyzet rendkívül sok vizszátságot okoz a „hazátlan” községek lakosságának. Ennek tulajdonítható, hogy ezen a területen teljesen megszűnt az ingatlan forgalom.

Mint Versecről jelentik, most mozgalom indult meg aziránt, hogy ezeknek a határmenti községeknek közigazgatását rendezzék és ezáltal véget vessenek a mostani tarthatatlan helyzetnek.

HIREK.

„Forrongó Magyarország.”

(Garami Ernő könyve ügyében elkészült a vádirat.)

Budapestről táviratozzák: Az ügyészség ma készült el vádiratival, amelyben Garami Ernő „Forrongó Magyarország” című könyvével foglalkozik. A vádirat Garami könyve miatt kormányzósértéssel és a rendtörvénybe ütköző bűncselekménnyel vádolja. A vádirat értelmében Garami távollétében is felelősségre vonható. Különben még körözövelet is adtak ki ellene és ha nem jelenik meg a törvényszék előtt, a főtárgyalást akkor is megtartják és védőt hivatalból rendelnek ki mellé. Az enigrán sok ellen szintén elkészült a vádirat a bécsi magyar sajtóban meg-

Halálos automobil szerencsétlenség.

(Belefutott egy autó a Simplonba. — Egy ülőfőhadnagy és a sofőr meghaltak.)

(Saját tudósítónktól.) Végzetes kimeneteli automobil szerencsétlenség történt szombatról vasárnapra virradó éjjel. Egy temesvári újságíró elbeszélése szerint, a ki a simplonon utazott, a szombaton éjjel Bucurestből elindult simplon Gaert előtt Costerte din Deal állomás mellett robogott el, amikor egy utátjárónál egy autó belerohant a vonat utolsó személykocsijába. Az összeütközés folytán az autó felborult, a benzintartály felrobbant s az autó tüzet fogott.

— Uj hivatalos órák az aradi törvényszéken. Az aradi törvényszéken, járásbírósnál és ügyészségen a hivatalos órák a mai naptól kezdve reggel 8 órától délután 2 óráig.

— Az ottlaci osempezési ügy újabb fejleményei. Az aradi törvényszék vádtanácsa tegnap hirdette ki az ottlaci osempezési ügy gyanúsítottjainak fogvatartása ügyében a határozatot. A vádtanács a felfolyamodások elutasításával helyben hagyta a vizsgálóbíró döntését és a három gyanúsított ellen elrendelte a vizsgélati fogsá-

A simplon azonnal megállt. Az utasok segítségére siettek az automobil szerencsétlenül járt utasnak és sikerült az autó sofőrjét is Anastasescu craiova névről elnevezve az autó által kimenteni. A sofőr súlyos esontörést, a mornok pedig arcán súlyos égési sebeket szenvedett.

Petrino repülő főhadnagy és a másodsofőr hulláját nem lehetett az égő automobil által kihozni. Petrino főhadnagy fia, Petru Costert craiovai gyároshoz. A simplon egy órai késéssel folytatta az útját.

— A tornyai gyilkosság ügye. Tegnap délután szállott ki a törvényszéki vizsgálóbizottság Tornyára, hogy annak a gyilkosságnak az ügyében lefolytassa a nyomozást, amelyről a Közlöny tegnap részletes jelentést tett. Mint a vizsgálóbíró helyettese Popovici Sever táblabíró szállott ki Gitta Agoston ügyész, dr. Bradean Athanaz megyei főorvos és dr. Vilányi Izidor kíséretében. Felboncolták a szederhádi határ közelében agyonlőtt Katona Józsefolttestét annak megállapítása céljából, hogy a csendőr tényleg önvédelemből használta-e fegyverét. A boncolás és a bevezetett vizsgálat igazolta a vallomásokat.

A falusi takarékválsága — 5000 korona alatt. Szombathelyről jelentik: A háború előtti esztendőben történt, hogy gróf Erdődy vérs nagybirtokos francia kisasszonya 5600 Koronát helyezett el betétként a Vén és Vidéke Takarékpénztárban. Most azután értesítést kapott a vépi takarékválságokról, hogy a francia kisasszony visszaköveteli az 5000 koronát s annak kamatait, de a trianoni békeszerződésre hivatkozva, 5000 frankot követel. A kis községi takarékpénztár, melynek egy-két millió az alaptőkéje, nincs abban a helyzetben, hogy ezt a húszmillió követelést teljesítse.

— **Utlevél adnak utlevelet Temesváron.** Megírtuk, hogy az utlevélkönyvecskék hiánya miatt a temesvári prefektúra beszüntette az utlevelek kiadását. Ma megérkeztek az új könyvecskék és a temesvári prefektúra megkezdte az utlevelek kiállítását. Elsősorban a külföldi egyetemek hallgatói kapnak utlevelet.

— **Mattasits-Keglevich meghalt.** Párisból táviratozzák: **Mattasits-Keglevich Géza** szombaton éjjel itt egy garnizálóban nagy szegénységben meghalt. A haldoklónál az utolsó pillanatig ott tartózkodott Koburg Lujza hercegnő is.

— **Tánciskola.** Gencsiné táncitanító tánciskolájában a beiratkozások megkezdődtek lakásán Arad, Str. Ionescu 11 (Gróf Károlyi-utca 7.)

— **Horváth Mici fejdíszel.** A „Marinka a táncosnő” premierjén általános feltűnést keltettek azok az izléses és újszerű fejdíszek, a melyeket a művésznő viselt. A fejdíszeket a „Margaréta” kalapszalmon Str. Alexandri 1. készítette.

— **Nem lesz változás a kerületi munkafelügyelőség vezetésében.** Néhány nappal ezelőtt híre kelt Aradon annak, hogy Popescu Péter aradi kerületi munkafelügyelő megválna hivatalától. Mint illetékes helyről

LEGUJABB. Düsseldorfban megtámadták a belga és francia katonákat.

Kölnből táviratozzák: A politikai pártok és a szakszervezetek hatalmas négyülés keretében határozatban mondták ki, hogy a Rajnavidek megingathatatlanul egynek érzi magát és minden elszakadási mozgalom a legszenvedélyesebb végtetekig menő ellenállással találkozik szemben. A szeparatistáknak nincs joguk a Rajnavidek népének nevében cselekedni.

Düsseldorfból táviratozzák: A szeparatisták megtámadták a francia és a belga katonaságot, a belgák közül több súlyosan, a franciák közül szintén több ember könnyebben megsebesült. Azonnal elrendelték a szigorított ostromállapotot. Az Echo de Paris szerint a megtámadásért a következő retorziókat alkalmazzák: megtiltik az éjszakai közlekedést, letartóztatnak több magasrangú tisztviselőt és a várost tanács tagjait.

Düsseldorfból jelentik a Wolff-ügynökség: Vasárnap véres események színhelye volt Düsseldorf.

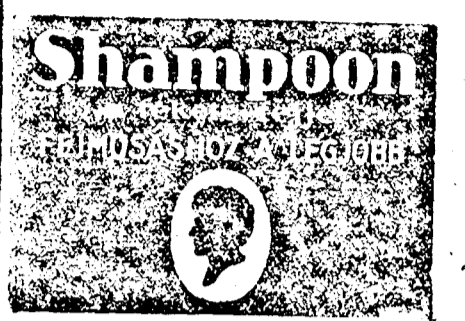
— **A fürdőtrikós hölgy.** A szarajevói barokban és kabarékban néhány napja egy titokzatos hölgy fordult meg, akinek minden öltözete egy felöltőből és egy — fürdőtrikóból állott. A szép természetű ifjú nő alkalmi ismerőseinek azt adta elő, hogy Ildi a fürdőn összes fehérneműjét és ruháját ellopják és most ruha nélkül van. Csakhamar álltak a szükséges toalettekkel és a hölgy arra igazolványért jelentkezett a rendőrségen, mert el akart utazni. A rendőrségen előadta, hogy orvos-tanfoglaltónő, és ezt kétkedéssel fogadták. Csakhamar kiderült, hogy a fürdőtrikós hölgy Dolap-trifalki származású, aki

Kölnből, Münchenből és Oladebadból külön vonattal mintegy tizezer löny szeparatista érkezett, köztük háromezren felfegyverkezve. Könyghallban hat rendőrtisztviselőt elvették és összetörték kardját, két másikat súlyosan megsebesítettek mire lövöldözni kezdtek. A rendőrség először levegőbe majd a tömegre lőtt. Állítólag négy rendőrt 12 szeparatista meghalt és igen sok a könnyű és nehéz sebesült. A düsseldorfi polgárság és szakszervezetek a mozgalomtól teljesen távol állanak. A városban a vendéglők, mozik és színházak zárva vannak, a villamosok megálltak. A szeparatisták vezetői kijelentették, hogy aki megkísérli gyűlésük megzavarását, lelövik. A rendőrség szétszórta a szeparatistákat, akik páncélautókkal és gépfegyverekkel támadtak és a lefegyverzett rendőröket súlyosan hántalmazták.

— **Bankfuzió Temesváron.** Értesülésünk szerint a Temesvári Első Takarékpénztár magába olvasztja az intézet házában levő Unio bankot, amely eddig a Takarékpénztár devizaforgalmát intézte. Az Unio bank vezetősége Schönheim Péter, Lövgag Emil és dr. Csendes Ferenc igazgatók megválnak az intézettel.

— **Aki eladta Vénust.** Rómából táviratozzák: Olaszországban a botránykrónikának új szenzációja van: Spinazzola tanárt, a világhírű régiségtudóst, aki a pompeji ásatások vezetője volt, hirtelen elmozdították állásából és Modenába, egy középiskola helyére állították át. A világhírű tudós elcsapartásának oka

ven tanítanak a budapesti egyetemen. Az angol nyelvnek három tanára van: Yolland Arthur, J. O. Hannay és William L. Livingstone. Ezenkívül hieroglif-szövegeket is fognak olvasni Mahler Ede professzor utmutatásával.

Közgazdaság. Valutapiac.

Aradi valutaárak. (Október 1.) Francia frank 13.50, svájci frank 38.50, dollár 218, dinár 2.20, szokol 6.50, lira 9.75, angol font 990, magyar korona 0.0070, osztrák korona 0.0031. **Kifizetések:** Budapest külföldi 85, belföldi 145, Bécs 330, Prága 6.48, Zürich 38.40, Milano 9.85, London 980, Páris 13.20, Newyork 216, Belgrád 2.40.

Temesvári valutaárak. (Október 1.) Newyork 214, dollár 218, London 979, angol font 1000, Páris 13.20, francia frank 13, Zürich 38.35, svájci frank 39, Milano 10, lira 10.50, Belgrád külföldi 2.55, belföldi 2.40, dinár 2.28, Prága 6.48, szokol 6.20, Budapest külföldi 85, belföldi 145, magyar korona 130, Bécs 334, osztrák korona 300.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Október 1.) **Kifizetések:** Páris 13.10, London 980, Newyork 215, Milano 9.85, Zürich 38.50, Bécs 0.0031, Prága 6.48, Budapest 0.0110. **Valuták:** Napoleon 805, léva 1.92, török lira 1.22, angol font 990, francia frank 13.40, svájci frank 41, lira 9.40, drachma 4, dinár 2.25, dollár 225, lengyel marka 0.00750, osztrák korona 0.0031, magyar korona

Kabát tiffin minden színben 295.— Lei métere. Posch-áruház, Arad.

Budapesti értékpapirtőzsde. (Október 1.) Magyar Hitel 260.000, Osztrák Hitel 157.000, Salgó 155 ezer, Rima 150.000, Délivasút 152 ezer, Államvasút 440.000, Kohó 850.000, Atlantica 87.000, Ganz-Danubius 39.000.000, Kőszén 2.750 ezer, Papír 58000, Nasici 2775—2.600.000, Szlavonia 110.000, Földhitelbank 365000, Viktoria 430.000, Kereskedelmi Hitel 30.000, Pesti Magyar Keresk. Bank 1350—1220000, Beocsini 1.300.000, Urikányi 1.400.000, Láng 270.000, Lipták 35.000, Schlick 115.000, Brásóti 480.000, Zabolai 160.000, Baróti 21.500, Cukoripar 3.850.000, Klotild 130.000, Temesi szesz 120.000, Hungária műtrágya 230.000, Olasz Bank 51.000, Angol-Magyar Bank 142.000, Észámitó 111.000, Magyar-Cseh Bank 41.000, Nova 140 ezer, Kronbergerfa 24.500, Közúti 28.000, Csáky 62.000, Izzó 510.000, Magnezit 3.000.000, Viktoria butor 20.000, Pesti Hazai Takaréksz. 3.650 ezer.

— Pénzvilág - Rumänische Finanzwelt a bel- és külföldi kereskedelmi és ipari élet szaklapja. Szerkesztőség Oradea-mare, Strada Jókai Mór 17.

— Szaporodik a márka. Berlinből táviratozzák: A Birodalmi Bank kimutatása szerint a legutóbbi hét bankjegyszaporúata 2002 billió márkát tesz ki.

Japán felhőkarcolókat épít.
(A nagy épület jobban dacol a földrengéssel.)

Londonból táviratozzák: A japán földrengés tragikus katasztró fája után a szigetország mérnökei, építészei és a munkások százezrei lázas hévvel fognak hozzá az új építkezéshez. Természetesen legelső sorban azokkal az alapelvekkel akarnak tisztába jönni, amelyek az újonnan épülő házakat a lehető legnagyobb mértékben biztosítják a földrengés megismétlődése esetén álló újabb szerencsétlenségek ellen. Már eddig is megállapították, hogy szakitani kell az apró házak rendszerével, amelyek nemcsak a földrengésnek, hanem a tűzvésznek is hamar áldozatává esnek. Az új házak építésénél abból az elvből indulnak ki az építészek, hogy a házak a rengési lökéseknek lehetőleg álljanak ellen és amellet ne deformálódjanak. Számítások alapján kimutatták, hogy az olyan épület, amelynek magassága négyszer olyan magas mint az alapfelülete, nem dől össze a földrengés következtében, amint hogy az 1906-os san-franciscói földrengésben nem dőltek össze a híres felhőkarcolók. Ezt az építési principiumot a japán törvényhozás máris magáévá tette és így az új

architektúra egy csapással meg fogja szüntetni a régi, kedves, pittoreszk Japán kedves bambuszházait, hogy helyet adjanak a szürke, színtelen amerikaias izü emelet kolosszusoknak.

Cenzurat: IOAN NICHIN.

NYILTÉR.

Az ezen rovát alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Central

Előnyomda és Harisnyakötőde megnyit, Arad, Str. Románulul (Zrinyi-utca) Apolló mozival szemben. 5628

Megnyit az

„Elegante“

kézimunka és fehérnemű szalon

Arad Str. Eminescu (Deák F.-u) 8.

Uzinele Comunale Arad Sectia ghată.

Értesítés.

Tekintettel a jégelőfizetők csekély számára a jégnek házhoz való szállítása október hó 1-től megszűnik, azonban a jéggyárban, tekintve, hogy az továbbra is üzemben marad, tetszés szerinti mennyiség továbbra is kapható. 5611

Tisztviselők és alkalmazottak 10 % kedvezményben részesülnek.

RENAISSANCE

divatáruház. ARAD, Str. Bratianu 2. ☺ Weitzer János-u, 2. Minorita-palota.

Egy komplett ruhára való 170 cm széles trikó selyem L. 1237.—
Három méter szövet egy télikabáttra L. 890.—
150 cm. angol velour L. 425.—
150 c. doubl télikabátkeleme L. 395.—
150 cm. angol spric. kelme 378.—
Ja. caracüll selyem plüss L. 585.—
Gyönyörű mintás bélés 55—89 lei.
Cilinder és selyem bársony 280 lei.
Francia mintás flanel ... 49 lei
Crep marocain, színekben 240 lei.
Csipkefüggöny 49 lei.
Velour chiffon, ruhabársony, orep de chenek, angol férfi és női costum és ruha szövetek, harisnyák, butorszövetek, vásznak, chiffonok, stb. legolcsóbb bevásárlási forrása. 14022

Agilis társat keresünk

kevés tőkével jömenetelű vállalat kibővítéséhez.

Bővebbet: Wallingernéi, Arad.

Zágonyi István

szücs mesternél Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-u. sarkán) mindenféle szőrmeárak kaphatók. — Szőrme festések jutá-
yos árért elvállaltatnak. 13388

Aranyát, ezüstöt, briliáns- és gyémánttárgyait a legjobban eladhatja **Waldmannál** Arad.

Ferfiöltöny, télikabát és raglan-szövet nagy választékban: **I. Schutzenai**, Str. Deák

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal.

Gáspár műszerész, Arad, Str. Ioria No. 1.

Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. **Telefon 315.**

Arany-, ezüst be-
váltása, legmagasabb áron **Reiner Józsefnél** ARAD, a Lutheránus Precíz óra- és szerjavító templom mellett. műhely.

Ma már mindenki tudja, hogy legjobban és legolcsóbban **GOLDSTEIN LAJOS-nál**, Arad, Str. I. Brajians (Weitzer-utca) vásárolhatunk harisnyát, keztyűt, női és férfi szvettereket, 400 Yardos oltás cőrna 9.— Lei, Clark 18.— Lei, D. M. C. 4-50 Lei. :- Munkások és tisztviselők 5% árkedezményben részesülnek.

Eladó belvárosi magán-, bér- és gazdálkodásra alkalmas házak elfoglalható lakással helyben és vidéken, mindenféle üzletek, vendéglők oltásán vehetők Wallinger-Iroda utján, Arad, Str. Untról 13. (Fábián G.-u.) 13339

Vastag 9, 10, 12, 15, 18, 25 és 30 számú

szürke papirlemez kgrként 15 Lei.

Barna bőrlemez 15, 16, 18, 20 és 25 számú kgrként 16 Lei.

nagyobb mennyiségben **eladó**, vagy vékonyabb számra becsapítható: 5625

INGUSZ-dobozgyárba, Arad, Strada I. L. Garagiale No. 7.

Kifutó fiu éjjelre jó fizetéssel felvételt. Cím a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Tudatjuk az érdekelte szőlőbirtokosokkal, hogy **Galsa községben a Promontori hegyen a szüret október 8-án veszi kezdetét.**
Galsa, október 1.
5609 Mara Flore, elnök.

Erdélyi és Bácskai Iparáruraktár

Reich B. Károly Fia és Tsa, Arad

Bulevardul Regina Maria No. 6.

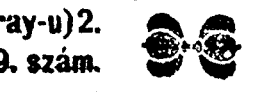
Interurb. telefon 649. :- Sürgőncim: Reich Kötélgyár.

Gyárt:
Gazdasági kötélárut, zsinórokat, zsinórokat, hevedereket (gurtnikat), halász-hálókat, tennis középhálókat, lóhálókat, géphajtó köteleket, tutaj-köteleket.

Gyári raktáron állandóan van:
Redőny-zsávoly (roletta gradli), ponyva, vitorlavászon, sima és csikos. Impregnált vízhatlan ponyvák és szövetek. Matrac-vásznak, gabonaszákok, szalmaszákok és jutevászna. 5595

Tűzifecskendők, tömlők és egyéb kender-, len- és jutekészítmények. :- Lószőrtonóda.

„CSOKOLÁDÉ KIRÁLY“ Arad, Str. Mețianu (Forray-u) 2. Interurban telefon 309. szám.

Leggazdagabb választék bel- és külföldi csokoládé és cukorka-különlegességekben. — Közvetlen behozatal különféle csokoládé- és cukorkafajtákból. — Elismert pontos készítés, legolcsóbb árak.

Gyermek-szvetterek, sálak, harisnyák, keztük és trikók érkeztek nagy mennyiségben. Gyönyörű női kötött ruhákból ujdonságok 520.— Lei Szabolcsi-Klein

divatüzletében, Arad, Strada Metlanu 26. (Forray-utca). 5545

**OLG- és ruha-
gyűjtemények: JULIU PLESZ GYULA**

ölghez, Arad, Str. Col. Pletol (Vörösmarty-u.) 3., a színház hátsó bejáratával szemben. Különmértékosztály. Saját angol és francia divat-szalonn. Olcsó-szolid árak. Dm. választék. Kérem a névre ügyelni.

Hirdetések.

Miniváló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak száma szerint.
Mindegyik szó hirdetés ára 2 lel.
Vastagabb betűvel 4 lel.
A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szög 20 lel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Loveleves.

WINTERPUMPO. Ma este 6 órakor le-
gyenek ki a kórozon. Jel ugyanaz
Carinen. 5591

ANTANT ALLAMBELI PIATALEMBER
aki huzamosabb időt Aradon szándéko-
zik eltölteni, csinos, fiatal, intelligens
hölgy ismeretséget keresi, akit anyagi-
lag is támogatna. Leveleket lehetőleg
fényképpel Aradi Közlöny kiadóhivata-
lába kér „Etranger” jeligére. 5604

FIATAL urasszony jószívű gentlemant
keres, aki nagy szükségéből zálogok el-
lenében, minden érdeken kívül, ötezer
lelre kölcsönözne. Kalandorok kérem, ki-
méljenek. Leveleket „Omne principium
difficile” jeligére a kiadóba kérek. 5601

„CARMEN R. P.” Sainos, nem találtuk
Önt. Levél van Aradi Közlöny kiadóhiva-
latában. 5617

Alkalmazás.

HELYBELI gyárvállalat keres azonnali
belépésre jóírású, irodai teendőkhöz és
német-magyar levelezésben teljes jár-
tassággal bíró női tisztviselőt. Német-
magyar ajánlatot „Gyárvállalat” jelige
alatt Aradi Közlöny kiadóhivatalába ké-
retnek. 5618

AZ ELEGANTE kézimunka szalon tanu-
lóléányt keres. 14029

SZORGALMAS mindenestől takarításban
gyakorlott, felvétetik. Cim az Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 4718

HAZISZOLGÁT keresek, ki virágok ke-
zezéséhez is ért. Cim Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 5459

NAGYOBB munkásleányok magas fize-
téssel felvétetnek. Ingusz dobozgyár.
5501

FASZAKMABELI hivatalnok azonnali
belépésre állást keres. Szíves megkере-
sést „32” címen Wallinger hirdetője
Arad továbbít. 13337

SZAKÁCSNÉ felvétetik jó fizetéssel
Hoffmann Sándornál Arad, Bulev. Regi-
na Maria (Andrássy-tér) 20. 5521

MINDENES leány jó fizetéssel azonnali
belépésre kerestetik. Arad, Bohus-palota
első kapu. II. emelet, ajtó szám 21. 5610

ÖTVENEZER lei biztosítékkal foglalko-
zást keresek. Ajánlatot „Megélhetés”
jeligére Aradi Közlöny kiadóhivatalába
kérek. 5613

ENGROSSISTA fűszerkereskedő segéd
azonnali belépésre kerestetik Ehrenfeld
fűszer nagykereskedésében Arad. 5596

RŐFŐS KERESKEDŐSEGÉD állást ke-
res. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5598

ROMÁNUL IS BESZÉLŐ kiszolgáló
leány, fiatalabb, divatüzletbe felvétetik.
Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5612

BANKTISZTVISELŐ könyvelést és le-
velezést vállal. Cim Kelet hírlapirodá-
ban Arad. 14028

SEPRŰKÖTŐ felvétetik. Lehel kefe-
gyár Arad, Str. Muresianu 5. 14028

Levelezés.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba ki-
adó. Arad, Piata Elena Doamna (Süveg-
tér) 2. 5603

HÁROM SZOBÁS szép tiszta lakás mel-
lékhelyiségekkel a központban kiadó.
Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 13338

FŐUTON EGY UDVARI BUTORO-
ZOTT SZOBA kiadó. Egy kétszobás la-
kás lelépéssel átvehető. Bővebbet Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 900

GYERMEKTELEN házaspár jószívű há-
zigazdákhöz fordul kétszobás lakásért.
Leveleket „Sorsúldozott” jeligére Aradi
Közlöny kiadóhivatalába. 5622

KERESKÉK 1-2 szobás lakást, vagy ház-
mestert állást. Cim Wallinger hirdetőjé-
ben Arad. 13338

Vétel és eladás.

VASZON-ERNYŐ üzletbejárt fölé, hasz-
nait de jókarban, hozzá való teljes vas-
felszereléssel eladó. Cim az Aradi Köz-
löny kiadóhivatalában. 5000

TELJESEN jókarban levő fehér gyer-
mekágy és íróasztal eladó. Cim Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 4001

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztali és
ágynevet, antik butorokat, porcelláno-
kat, szőnyegeket, függönyöket, ezüst
tárgyakat, stb. bizományba veszek.
Arad, Strada Consistorului 12. (volt
Batthyány-utca 23.) I. em. pobb. 1000

SZILSZKIN és perzsa kabát, kézimunka
ágyterítők, függönyök, türelkőzők, női je-
hőneműek, ebédli divány, ágyak, aszta-
lok, tükör, íróasztal, stb. kézimun-
kák, férfi és női télikabátok, női ruhák,
disztárgyak. 2-6s számú gőzmosógép,
brillians gyűrű, stb. eladó Arad Str. Con-
sistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em.
jobb. 1000

TELJESEN új, világos hálószoza beren-
dezés 15.000 leiert eladó. Uranus-iroda
Arad, főpostával szemben. 13934

FÜRDŐSZOBÁBA felszerelhető mosdó-
készülék megvételre kerestetik. Cim
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5606

KÉT SZEKRÉNY és ágy, szabó varró-
gép eladó. Arad, Bulev. Regele Ferdi-
nand 37-7. 5621

EBÉDLŐ PERZSA, összekötő perzsák
megbízásból olcsón eladók Salon Artis-
tiqueban Arad, Bulev. Regina Maria
(Andrássy-tér) 20. 5607

VESZEK HÁROM DARAB VASKÁLY-
hát. Bővebbet „Argus” irodában Arad,
Str. Eminescu 1. (Deák F.-utca.) 13421

ARADANA RÉSZVÉNYEK előnyösen el-
adók. Bővebbet „Argus” irodában Arad,
Str. Eminesc (Deák F.-utca.) 1. 13421

ELADÓ nagyon jókarban levő Singer-
varrógép és egy gyermekkoeci. Cim
Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5599

EGY jókarban levő gyermekkoeci meg-
vételre kerestetik. Cim a kiadóban. 5600

NŐI nagy Singer-varrógép eladó. Sága,
Strada Despot Vodă (Vas Gereben-
utca) 19. 5597

LISZTKERESKEDŐK, PÉKEK, CUKRA-
SZOK FIGYELMÉBE! Mácsai uradal-
mi henger műmalom ajánlja kiváló mi-
nőségű lisztörleményét megvételre. 5593

NŐI BORKALAPOK Lei 160.— viszont-
eladóknak árkedvezmény Posch áruház
Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-
utca) 8. 5615

MOTORFÜRESZGÉPET jó állapotban
levőt keresek megvételre. Cim Uranus-
nál Arad, főpostával szemben. 13935

GYERMEKKOCSI használt, jókarban, el-
adó. Megtekinthető Arad, Strada Ilarie
Chendi (Kölcsy-utca) 6. ajtó 2. 14029

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán
és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst
tárgyakat, perzsa és szőnyegszőnye-
ket, egész gyűjteményeket a legmag-
sabb árban vásárol a Salon Artistique
Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer
Eliz-palota.) 11895

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKIN-
TETTU sürgősen keressük antik buto-
rokat, perzsa szőnyegeket, festménye-
ket, műtárgyakat, régi ívek és porcelán
tárgyakat, japán vázakat és ezüst ötvös
munkákat. Vidéki meghívásra kituzunk.
Szépművészeti Szalon Arad, Ortutay-
palota. 13573

IRÓGÉPEK, kellekek raktára, szaksze-
rű javító műhely. Szegfű, Arad, Piata
Luther 3. Telefon 111. 13731

KÉZIMUNKÁHOZ legszebb előrajzoló-
sok Ernest kézimunka üzletében Ara-
don, színház mögött készíthetők. 5088

EGY jó üzemképes 6 vagy 7 lóerős ben-
zinmotort megvételre keresek. Cim Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 5496

EGY szép cserépkályha eladó Arad Str.
Greceanu 15. (Perényi-utca.) 5537

ELADÓ két szekrény, egy ebédli asz-
tal. Arad, Strada Oituz 111. (Illés-ut-
ca 30.) 5534

HIMZÉSEK, csipkék, betétek, ruha bár-
sonyok 10% engedménnyel Hoffmann
Sándornál Arad, Bulev. Regina Maria
(Andrássy-tér) 20. 5522

Ingatlan.

KETTŐ szobás magánház lelépéssel ki-
adó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalá-
ban. 5624

CALEA ȘAGUNA (Varjassy Lajos-utca-
ban) kétkamarás ház átvehető négy-
szobás lakással, üzlettel, istállóval, kerttel 300
ezer leiert eladó. Uranus-iroda Arad, fő-
postával szemben. 15935

ELADÓ Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) ban
három szoba, fürdő szobás, elfoglalható
magánház. Bővebbet Wallinger-irodában,
Arad. 13339

FŐTÉRI nagy bérház átvehető ötszoba
fürdőszobás, parkettás lakással 1.600.000
leiert eladó. Uranus-iroda Arad, főpos-
tával szemben. 13935

TÉGLAGYÁR visszavonulás miatt eladó
Kalmár Sándor tulajdonos, Sanpetru-
German. 5592

**Azonnal átad
kivánt romániai állomáson**
cca 8000 caloriás
**sziléziai
darabos és kocka
szalonszenet**
szobafűtési cölakra,
akna és aprószenet
üzemi cölakra, valamint
**mosott speciális
kovács-szenet**
üzemek és szénnagykereskedők részére

Prompt szállít:
lupányi darabos kokszt
FERROCARBON
Szénkereskedelmi Tarsaság,
a sziléziai és belföldi kőszénbányák ki-
zárólagos képviselői

TIMIȘOARA
Palatul „Agrar”
Telefon 9. 67
Fiók: Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.
Expositura: Petroseni és Kattowitz.

ARAD közelében Szentleányfalván egy,
kétszoba, konyha, kamara, istállóból ál-
ló sarokház szép nagy gyümölcsös kert-
tel 45.000 leiert sürgősen eladó. A ház
azonnal elfoglalható. Érdeklődni lehet a
Központi-szálloda portásánál Arad. 14026

ARAD, MOSOTZY-TELEPEN a Fő-uton
egy ház elfoglalható nagy lakással, 55
ezer leiert eladó. Érdeklődni Str. Petre
Rareș (Baross Gábor-utca) 5. szám
alatt. 5602

STR. BIHORULUI (Nagyvárad-uton)
két kétszobás lakásos ház kerttel 170
ezer leiert eladó. Kétszobás lakás át-
adó. Uranus-iroda Arad, főpostával
szemben. 13934

Üzletek.

KORCSMA a Calea Bihorului (Nagyvá-
rad-uton) lakással, bérbeadó. Cim Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 5614

GYARHELYISEG kiadó, 150 négyzetmé-
ter, száraz, világos, beraktározásra al-
kalmos. Cim Aradi Közlöny kiadóhivata-
lában. 5620

Ellátás.

FIATALEMBERT lakótársul keresek tel-
jes ellátással. Cim Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 5630

Oktatás.

PERFEKT francia és angol órát adó nő,
vagy férfit keresek. Cim Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 400

ARAD, STR. ROMÁNULUI (Zrinyi-utca)
3a) házban nagy, bárkinek alkalmas,
száraz pince kiadó. Bővebbet Arad,
Str. Episcopul Radu (Magyar-utca) 10.
háztulajdonosnál. 5619

KELICO nemes likőrök a legjobbak! „Ecca”
hirdető iroda. 18968